

УДК 811.161.2'272

Казанцева Л.І.

ДО ПРОБЛЕМ ДЕРЖАВНОЇ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Аналіз процесів формування і реалізації державної мовної політики в галузі освіти потребує наукового визначення таких категорій, як „державна мова”, „національна мова”, „державна політика”, „мовна політика” і, зрештою, „державна мовна політика в галузі освіти”.

Слово „politike” перекладається з грецької як мистецтво керування державою. Словник іншомовних слів термін *політика* потрактовує так: *це діяльність органів державної влади і державного управління, що відображає*

суспільний лад та економічну структуру країни, а також діяльність суспільних класів, партій та інших організацій, суспільних угруповань, що визначається їхніми інтересами та цілями [3, с.76].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідник мовної політики в Україні І.Лопушинський, аналізуючи дефініцію „політика” доходить висновку, що цю категорію слід розуміти як „вибір з декількох наявних можливостей, виходячи з наявних умов, з метою регулювання і замовлення нинішніх і майбутніх рішень” [6, с. 23]. Отже, процес політики виглядає як свідомий вибір між декількома альтернативами в управлінні суспільством.

У дослідженні В.Тертички поняття „державна політика” визначається як відносно стабільна, організована й цілеспрямована діяльність (або бездіяльність) державних інституцій, здійснювана ними безпосередньо або опосередковано щодо певної проблеми або сукупності проблем, яка впливає на життя суспільства [8, с. 54].

До фундаментальних галузей державної політики належать національна політика і мовна політика як складова національних і міжнаціональних відносин. Мовна політика – це планомірно організована діяльність та відповідно цілісна, комплексна система заходів держави щодо цілеспрямованого управління процесами розвитку мов у соціумі з метою їх оптимізації та взаємодії, повноцінне функціонування і забезпечення національних інтересів країни в цілому через повсюдне й беззаперечне утвердження державної мови [6, с. 27]. Особливої ваги набуває мовна політика в поліетнічних державах в питаннях освіти, створення інформаційного простору, які забезпечують національну єдність, цілісність і державну безпеку.

Мовна політика належить до категорій, пов’язаних із свідомим впливом суспільства на мову (В.Брицин, В.Григор’єв, О.Б.Гришаєва, І.Лопушинський). С.Кузнєцов, Г.Назіменко, Л.Нікольський у визначенні мовної політики підкреслюють системність заходів, які застосовують державні та суспільні інституції для „збереження або зміни статусу і корпусу тієї чи іншої мови” [7, с.47]. Вона ґрунтується на певних соціальних і політичних принципах. З цього погляду мовна політика – це концентроване вираження ідеологічних і соціальних принципів, що визначають політичне, теоретичне і практичне ставлення тієї чи іншої ідеологічної системи і держави до функціонування, розвитку і взаємодії мов, до їх ролі в житті суспільства (Г.Базарбаєва).

Формулювання цілей статті. У статті розглядаються питання державної мовної політики та мовної політики в галузі освіти. Аналізуються шляхи реалізації і деякі результати в освітній мовну політику в Україні за період незалежності. Дається аналіз концепцій мовної освіти та мовної політики в установах освіти національних меншин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Енциклопедія тлумачить мовну політику як „сукупність ідеологічних постулатів і практичних дій, спрямованих на регулювання мовних відносин у країні або на розвиток у певному напрямі мовної системи” [9, с. 357]. Лінгвістичний енциклопедичний словник потрактовує це поняття як сукупність заходів, що „запроваджуються державою, партією, класом, товариством, угрупованням для зміни або

збереження існуючого функціонального розподілу мов або мовних підсистем, для запровадження нових або збереження старих мовних норм” [5, с. 303].

У багатонаціональних державах мовна політика є складовою національної політики, віддзеркаленням її принципів і панівної ідеології. В цьому сенсі О.Куць розглядає мовну політику „як діяльність суб’єктів етнополітики (держави, етноспільнот, політичних партій та ін.), спрямовану на вирішення національно-мовних інтересів, гармонізацію національних відносин та зміцнення стабільності політичного суспільства” [4, с. 8]. Мовна політика на державному рівні дає своїм громадянам, за виразом Р.Г.Белла, відчуття „однотунності”, що сприяє національній єдності і соціально-культурній та політичній інтеграції.

Для вибору ефективної мовної політики необхідно визначити національні соціолінгвістичні профілі мов. Вирішальною щодо вибору мов на рівні держави, на думку Роджера Г.Белла, має стати така система параметрів:

1) мовний тип – стандартний, класичний, місцевий, діалектний, штучний, креольський тощо, кількість мов у державі, відсоток носіїв кожної з них, географія та соціально-економічна ситуація;

2) статус мови – єдина офіційна мова; регіональна офіційна мова; мова, що заохочується, але не має офіційного статусу; заборонена мова тощо;

3) демографічні фактори;

4) функції мов – мови широкої зовнішньої або внутрішньої комунікації, мова викладання в початковій, середній, вищій школі, релігії тощо [1, с. 240].

До критеріїв вибору державної мови, Р.Г.Белл відносить такі:

1) автохтонність населення, яке представлено певною історико-культурною зоною, що є результатом багатовікових змішувань, трансформацій у господарюванні, сімейних відносинах, мові, матеріальній і духовній культурі;

2) чисельність мовців на даній території. Державною мовою може бути обрана мова більшості, рідше – меншості;

3) престижність, авторитетність мови. Може бути обрана літературна мова соціально престижної домінуючої (навіть нечисленної) групи населення.

Мовна політика є не лише одним із найважливіших чинників формування державної політики в цілому, а й істотною складовою і важливим показником її дієвості, ефективності, соціальної спрямованості. Так, мовна політика може носити як конструктивний, так і деструктивний характер. Конструктивна політика спрямовується на розширення функцій мов і їх соціально-комунікативних ролей, сфери застосування, на розвиток або створення літературних мов. Під деструктивною мовною політикою розуміють таку, що спрямована на знищення мов, деетнізацію, асиміляцію, сегрегацію.

Мовна політика щодо української мови в різні історичні відрізки була завжди складною, неоднозначною, але завжди пов’язувалась з національно-визвольним рухом і боротьбою за державність України. „Одержавлення” української мови шляхом надання мові титульної нації статусу державної змінило мовнополітичну конфігурацію на теренах України [6, с.36]. На думку багатьох вчених (Р.Кісь, В.Євтух, Л.Мацько, Л.Масенко) українська мова

сьогодні становить надієвіше державотворчу та консолідуючу силу суспільства.

Проголосивши українську мову державною і наділивши своїх громадян правом і обов'язком знати і вживати українську мову, Конституція визнає за кожним право на вільне користування рідною мовою, гарантує мовам усіх етнічних меншин умови для використання і розвитку. Основний Закон сприяє консолідації та розвиткові української нації, „розвиткові етнічної, культурної, мовної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України” (ст. 11). Отже, сучасна мовна політика як складова етнонаціональної політики в Україні, здійснюється, за двома векторами: утвердження української мови як державної і всебічне сприяння розвиткові та функціонуванню інших мов відповідно до освітньо-культурних потреб громадян.

Важливою складовою мовної політики є державна мовна політика в галузі освіти. Це, на думку дослідників, свідомий вплив держави, спрямований на практичне кероване наскрізне застосування державної (української), національних, регіональних та іноземних мов у навчально-виховному процесі освітніх закладів різних рівнів, незалежно від типу, форм власності, а також форм отримання освіти, з метою консолідації українського суспільства на основі єдиної державної (української) мови, забезпечення міжнаціонального миру і злагоди, створення сприятливих умов для європейської та світової інтеграції як Української держави в цілому, так і її громадян [6, с. 35].

Мовна політика в галузі освіти України здійснюється за такими принципами: забезпечення права громадян на безоплатну освіту в державних навчальних закладах незалежно від раси та національності; забезпечення права громадян – представників етнічних меншин на навчання рідною мовою чи її вивчення в державних, комунальних навчальних закладах, через національні культурні товариства; незалежність освіти від політичних партій, громадських і релігійних організацій; сприяння вивченню мов національного спілкування.

Мовна політика – динамічна система, яка зазнає змін під впливом суспільно-політичних і економіко-правових чинників. Вчені вважають, що мовна політика кожної держави проходить декілька етапів розвитку (Г.Вусик, О.Гришаєва, О.Куць, Л.Нікольський, І.Попеску, Е.Хауген, О.Швейцер). Так, І.Попеску називає три етапи становлення мовної політики: 1) етап мовного прогнозування; 2) етап мовного планування; 3) етап мовного будівництва.

Перший етап – це етап формування цілей і завдань мовної політики. На законодавчому рівні в цей період розробляються державні концепції етнополітики та мовної політики як її складової; здійснюється мовний вибір, який вважається оптимальним; розробляються і впроваджуються практичні заходи щодо зміцнення мовної ситуації та існуючих норм; здійснюється мовне прогнозування. В цілому цей етап визначається як етап мовного прогнозування.

Другий етап мовної політики представляє собою етап мовного планування. Його характеризує підготовка до здійснення поставлених завдань, передусім, запровадження і узаконювання обраного лінгвістичного варіанту розвитку мовної спільноти. На державному рівні у цей період приймаються закони мовного функціонування і приєднання до міжнародних зобов'язань у

цій галузі; на недержавному рівні – приймаються звернення і рекомендації до уряду, проводяться науково-дослідні і культурно-освітні заходи.

За визначенням О.Гришаєвої, мовне планування – це „специфічний вид діяльності державних органів та різноманітних суспільних організацій із здійснення заходів, спрямованих як на зміну мовного коду, так і на зміну функцій різних мов” [2, с. 13], що в цілому сприяє оптимізації комунікації в суспільстві. Складовими мовного планування є такі: визначення принципів мовної політики, розробка соціальних функцій мов, реалізація програм мовного планування, стандартизація мовних норм. Для успішного мовного планування крім врахування лінгвістичних чинників, необхідні певні соціально-історичні передумови, завдяки чому останнє не суперечить, а відповідає спрямуванню суспільства та мовному розвитку. Найбільш відчутний вплив на мову з боку соціальних факторів відбувається у період кардинальних соціальних перетворень – утворення держав, національно-визвольних рухів, формування націй, революцій. У такі періоди відбувається потужний тиск на мову щодо її модернізації відповідно до суспільних трансформацій; саме в такі періоди основні зрушення в мовній політиці і мовному плануванні відбуваються найбільш швидко й ефективно.

Третій етап мовної політики – мовне будівництво – характеризується застосуванням державних заходів, спрямованих на примушення або переконання населення прийняти нововведення в царині мовної політики. Ступінь сприйняття суспільством заходів мовного будівництва дає можливість оцінити ефективність і перспективність мовної політики, а також спрогнозувати мовний розвиток у країні в цілому і в окремих регіонах.

Особливої гнучкості і врахування багатьох факторів вимагає мовна політика в поліетнічних і багатомовних країнах, де співвідношення мов за їх комунікативними функціями, за використанням у різних сферах пов'язане з механізмами політичного управління, соціальної злагоди та стабільності.

В Україні за роки незалежності відбулися серйозні зрушення в царині мовної політики. Здійснено мовний вибір на рівні держави, на конституційному та законодавчому рівнях закріплені статуси державної, офіційної, етнічних, меншинних мов. Активний пошук пріоритетних завдань мовної політики відбувався протягом 90-х років ХХ століття, проте, цей пошук не припиняється і в наші дні. За час незалежності розроблені десятки державних концепцій етнополітики, мовної політики та концепцій мовної освітньої політики.

Закон „Про мови в Українській РСР” (1989 р.) став першою сходинкою демократичних зрушень, які позначилися на відродженні громадської і національної самосвідомості українського народу. Надання українській мові офіційного державного статусу вплинуло на духовне зростання української нації, згуртувало народ навколо ідеї державотворення.

В Законі України „Про мови” прописані засади щодо створення умов для збереження і розвитку всіх етнічних мов нашої країни, сприяння рівноправному їх функціонуванню, підтримці і збереженню культурних надбань етносів в Україні, які складають єдиний український народ. Зокрема, в ст. 3 і 4 Закону зазначається, що в роботі державних органів, установ, розташованих в місцях

компактного проживання громадян неукраїнської національності, може використовуватися їх національна мова. Мовою міжнаціонального спілкування в Україні є українська, російська та будь яка інша національна мова, що визначається вільним вибором громадян держави. В ст. 25-28 Закону вказується на право кожної дитини одержувати освіту національною мовою. Це право забезпечується створенням мережі дошкільних установ, загальноосвітніх шкіл в місцях мешкання значного числа громадян певної національності, в яких навчальна і виховна робота здійснюється їх національною мовою.

Указом Президента України від 15.02. 2010 року була схвалена Концепція державної мовної політики, яка спрямовується на оптимізацію розв'язання мовних питань, зокрема, забезпечення гарантій всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах життя на всій території країни, задоволення мовних потреб усіх громадян держави. Реалізація Концепції передбачає удосконалення законодавства про мови; затвердження Державної програми розвитку і функціонування української мови та мов національних меншин на 2011-2015 роки; розширення мережі та поліпшення навчально-методичного забезпечення дошкільних, загальноосвітніх, вищих навчальних закладів для виховання і навчання українською мовою.

Мовна політика держави в галузі освіти втілена в Законах України „Про освіту” (1991р.), „Про загальну середню освіту” (1999р.), „Про позашкільну освіту” (2000р.), „Про дошкільну освіту” (2001р.), „Про вищу освіту” (2002р.).

Вихід у світ освітніх концепцій націлюється на реалізацію державної мовної політики і має на меті визначення вихідних засад, змісту державних мовних програм, стандартів наскрізної освіти з вивчення української мови як рідної та державної, а також національних і світових мов.

Однією з перших в освітній простір України вийшла Навчально-виховна концепція вивчення української (державної) мови Л.Мацько та С.Єрмоленко (1993 р.). Документ визначає пріоритети україномовної освіти у формуванні особистості, її культурного, духовного розквіту та місце особистості у державотворчих процесів. В концепції задекларований обов'язок володіння українською мовою всіма громадянами України незалежно від етнічного походження. Положення наскрізної мовної освіти полягають в наступному:

- розширення суспільних сфер україномовлення на всі рівні державного і суспільно-виробничого життя, на всі ланки освіти, починаючи з дошкільної;
- надання українській мові функцій мови міжнаціонального спілкування;
- виконання україномовною освітою світоглядної функції, формування в людини національно-мовної, національно-культурної картин світу;
- виконання україномовною освітою функції формування мовної особистості;
- забезпечення загальнокультурної функції у розвитку особистості мовця; забезпечення мовної стабільності в країні, мовної активності, почуття мовного обов'язку, формування яких започатковується в дошкільному віці.

Концепція мовної освіти в Україні 1994 р. (автори О.Біляєв, М.Вашуленко, В.Плахотник) визначає напрями вдосконалення мовної освіти в україномовних закладах та закладах освіти національних спільнот України.

Вона ґрунтується на неодмінному праві людини навчатися рідною мовою, що гарантується конституційними обов'язками держави, і спрямовується на духовне відродження всіх етносів України. У закладах освіти вивчення рідної мови має спрямовуватися на опанування її як засобу спілкування і пізнання через опанування всіх навчальних предметів. Концепція пропонує орієнтовну схему побудови шкільного курсу рідної мови, визначає цілі та методичні підходи трьох етапів вивчення рідної мови (початкові класи, середні, старші).

Українська мова як державна повинна вивчатися у всіх закладах освіти, починаючи від дошкільних і до ВНЗ. У середніх освітніх закладах національних меншин вона виступає предметом вивчення. Для створення кращих умов реалізації громадянських прав людини, можливостей продовжувати освіту пропонується також деякі гуманітарні дисципліни вивчати українською мовою.

Необхідність розвитку самосвідомості молоді, громадянського, національно-патріотичного виховання незалежно від національно-мовного устрою освітніх установ вимагає актуалізації таких чинників розвитку як українознавчий і етнокультурознавчий компоненти освіти. У зміст навчання мають органічно включатися елементи народознавства, пов'язані з культурою та побутом українців; матеріали, що відображають одвічні духовні, загальнолюдські та національні цінності.

У концепції врегульовуються питання вивчення української та національних мов як рідних, і української мови як державної, а також порядок набуття іномовної освіти. В першу чергу зазначається, що російська мова входить до навчальних планів україномовних шкіл і може вивчатися як друга мова серед дисциплін вибіркового циклу. По-друге, підкреслюється важливість вивчення в школі іноземних мов.

У 1996 році вченими О.Беляєвим, Л.Скуратівським, Л.Симоненковою, Г.Шелеховою розробляється нова концепція навчання державної мови в школах України. Вона покликана відтворити актуальні суспільні вимоги і особистісні потреби мовленнєвого розвитку учнів. У концепції втілюються напрями вдосконалення процесу оволодіння української мови як рідної і як державної.

Основна мета навчання української (рідної) мови в школі (розділ „Державна мова як рідна”) полягає у формуванні всебічної мовленнєвої компетенції особистості, яка вміє вільно, комунікативно виправдано користуватися мовними засобами у різних сферах, формах, видах і жанрах мовлення. Зміст курсу української мови як рідної розподіляється на три компоненти: лінгвістичний, етнокультурний, методологічний.

У розділі концепції „Державна мова в школах з іншими мовами навчання” визначаються спільні і специфічні риси організації мовної освіти в школах із слов'янськими та неслов'янськими мовами навчання.

Метою вивчення української мови в школах із слов'янськими мовами навчання (російською, білоруською, польською, болгарською) є формування комунікативної компетенції як передумови входження особистості в українське суспільство, ознайомлення з культурою українського народу і реалізації основних функцій спілкування. Рекомендовано вивчення української мови починати з 2-го класу початкової школи у тісному зв'язку з вивченням рідної.

Завданням засвоєння української мови як державної в школах із неслов'янськими мовами навчання (грецька, угорська, єврейська) є опанування мовлення на такому рівні, щоб забезпечити задоволення освітніх, культурних потреб особистості і успішне виконання професійних і громадських обов'язків.

Зміст курсу української мови в школах із слов'янськими і неслов'янськими мовами складається з двох компонентів: лінгвістичного та етнокультурознавчого. Основне завдання лінгвістичного компонента – забезпечити практичне володіння українською мовою в усіх видах мовленнєвої діяльності. Мета культурознавчого – ознайомлення на мовному матеріалі з історією української держави, побутом, звичаями, культурою, нормами моралі, традиціями різних націй нашої країни.

У 1997 році Інститутом педагогіки АПН України був розроблений Державний стандарт середньої освіти і, зокрема, стандарт галузі „Українська мова”. У ньому зазначається нагальна необхідність перебудови мовної освіти, яка має визначати один із вирішальних факторів державотворення – функціонування державної мови.

Документ містить два варіанти стандартів української мови: 1) для українських шкіл, де українська мова вивчається як рідна; 2) для шкіл з навчанням національними мовами, де українська мова вивчається як державна. Специфіка двох стандартів міститься в меті, змісті, формах і методах навчання.

Мета навчання державної мови учнів-неукраїнців узгоджується з основною метою вивчення української мови як рідної – забезпечення належного рівня мовленнєвої компетенції, що надає всім громадянам України рівні можливості для реалізації своїх громадянських прав і обов'язків. Володіння державною мовою забезпечує доступ до джерел української духовності, надає перспективу реалізувати свої можливості, життєві потреби на виробництві, в суспільній діяльності.

Вивчення державної мови у школах етнічних меншин здійснюється за трьома освітніми рівнями. На першому рівні, що відповідає початковій школі, діти вчать слухати і розуміти українське мовлення, набувають навичок нормативної звуковимови, граматики, збагачують словниковий запас, оволодівають грамотою, вчать відтворювати і продукувати висловлювання. На другому рівні, в основній школі, розширяється сфера українського спілкування, розвиваються вміння в усіх видах мовленнєвої діяльності, осмислюються мовні явища, усвідомлюється їх специфіка, відбувається активне входження в українську культуру. На третьому рівні (старші класи) відбувається подальше вдосконалення українського мовлення, розширюється освоєння української культури.

Концепція шкільної мовної освіти національних спільнот в Україні (1998 р.) покликана визначити шляхи перебудови мовної освіти у відповідності до прагнення кожної етнічної спільноти до самозбереження. Мовна освіта, вважає автор Н.Бондаренко, має сформулювати життєву потребу в знанні інших мов і культур, що слугуватиме гарантом взаєморозуміння у своїй країні та за її межами. Мовна освіта в школах національних спільнот має ґрунтуватися на таких принципах: врахування особливостей функціонування мов;

полікультурний підхід у визначенні змісту освіти; орієнтація на задоволення потреб і культурних запитів особистості, пов'язаних з практичною діяльністю, духовним життям, комунікативними інтересами; пріоритет рідномовного навчання; забезпечення добровільності вибору мови навчання та обов'язковому вивченні державної мови і предметів українознавчого циклу; задоволення потреб учнів у знанні інших мов і культур з урахуванням духовних і життєвих потреб, етнічного складу населення і мовної ситуації в регіоні.

Висновки. Отже, мовна політика в галузі освіти завжди підпорядковується суспільним і соціальним цілям розвитку суспільства, держави, країни, культури. Оновлення освітніх цілей в нашій країні пов'язано з новим шляхом розвитку суверенної України, з новими соціальними орієнтирами, з отриманням державного статусу українською мовою.

Україна як багатомовна і поліетнічна держава зацікавлена у гармонізації стосунків усіх етносів у процесах державотворення і збереженні та саморозвитку всіх самобутніх культур. Для визначення стратегії і тактики мовної освіти в умовах розбудови незалежної держави потрібно гранично чітко сформулювати цілі навчання рідної, державної та іноземних мов.

Програмними документами визначається пріоритет рідної мови в навчанні, розвитку і вихованні молоді, що обумовлюється розширенням сфер її функціонування та особливою роллю в соціалізації особистості. Відповідно до концептуальних положень, основною метою в навчанні рідної мови є формування особистості, яка володіє вміннями і навичками вільно, комунікативно виправдано користуватися мовними засобами у різних формах, сферах і жанрах мовлення, тобто в забезпеченні належного рівня мовленнєвої компетенції учнів. Мета навчання української мови як державної спрямована на формування комунікативної компетенції, яка сприятиме органічному входженню особистості в українське суспільство.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белл Роджер Г. Социоллингвистика. Цели, методы и проблемы / Роджер Г.Белл. – М.: Международные отношения, 1980. – 318с.
2. Гришаева Е.Б. Вопросы языкового планирования в западной лингвистической традиции: автореф. дис. ... на здобуття наук ступеня канд. філол. наук: 10.02.19 / Е.Б.Гришаева. – М.,1990. – 20 с.
3. Коломієць М.П. Словник іншомовних слів / Л.М. Коломієць. – К.: Освіта, 1998. – 190 с.
4. Куць О. Мовна політика в державотворчих процесах України: навч. посіб. / О.Куць. – Х.: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2004. – 275 с.
5. Лингвистический энциклопедический словарь / гл. ред. В.Н.Ярцева. – М.: Сов. энцикопедия, 1990. – 685с.
6. Лопушинський І.П. Державна мовна політика в Україні (освітнянський аспект): навч. посіб. / І.П.Лопушинський. – Херсон: Олді-плюс, 2010. – 478с.
7. Никольский Л.Б. Языковая политика как форма сознательного воздействия общества на языковое развитие / Л.Б.Никольский // Язык и общество. – М., 1968. – 114с.

8. Тертичка В.В. Державна політика: аналіз і впровадження в Україні: дис. ... докт. наук з держ. упр: 25.00.01 / В.В.Тертичка. – К., 2004. – 454с.
9. Українська мова. Енциклопедія / редкол.: Русанівський В.М., Тараненко О.О., Зяблюк М.П. та ін. – 2-е вид. – К.: „Укр. енциклопедія”, 2004. – 824 с.

АНОТАЦІЯ

Казанцева Л.І. До проблеми державної мовної політики в Україні. У статті розглядаються питання державної мовної політики та мовної політики в галузі освіти. Аналізуються шляхи реалізації і деякі результати в освітній мовній політиці в Україні за період незалежності. Дається аналіз концепцій мовної освіти та мовної політики в установах освіти національних меншин.

Ключові слова: державна політика, мовна політика, освітня мовна політика, мовне прогнозування, мовне планування, мовне будівництво.

АННОТАЦИЯ

Казанцева Л.И. К проблеме государственной языковой политики в Украине. В статье рассматриваются вопросы государственной языковой политики и языковой политики в области образования. Анализируются пути реализации и некоторые результаты в образовательной языковой политике в Украине за период независимости. Дан анализ концепций языкового образования и языковой политики в учреждениях образования национальных меньшинств.

Ключевые слова: государственная политика, языковая политика, образовательная языковая политика, языковое прогнозирование, языковое планирование, языковое строительство.

SUMMARY

Kazantseva L.I. To the problem of state lingual politics in Ukraine. In the article state lingual political questions and lingual politics in the educational field are regarded, ways of realization and some results of lingua -educational politics in Ukraine during the independence period are analyzed. The analysis of lingual education concepts and lingual politics at educational institutions of minorities is given.

Key words: state lingual politics, educational lingual politics, lingual projection, lingual programming, lingual constructing, concept of lingual education.